[...]ŁATNOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok VIII. Kraków, niedziela 14 czerwca 1925 Nr. 131

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Krak[...] Nr. telefonu 279. — Konto czekowe P. K. [...] Nr. 1[...]23 w Krakowie 400[...]
Wszelkie komunikaty należy nadsy[...] Administracyi.
Komunikaty przesłane Redakc[...] uwzględnione.
Rękopisów redakcya nie zwraca. [...]kcya nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjm[...] do 1 w południe.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową „ „ 4·20, „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 6·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—. gratulacye Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

[...]cka Jagie[...] Anny 12.

OZJASZ THON.

SZEKEL.

Kraków, 13 czerwca

Mówią powszechnie, — a wszystkie znane fakty świadczą najwymowniej o zupełnej słuszności tego spostrzeżenia, — że sprawa palestyńska zatacza w żydostwie z dniem każdym dalsze i szersze kręgi, ba nawet, że ona się sta ła własnością, ideałem i dążeniem całego żydostwa. Podobno, że już poprostu można nawet w dużych gminach żydowskich naliczyć na palcach te jednostki żydowskie, które wskutek wrodzonej „twardości serca" — ażeby wyrazić się biblijnie, — nie zgłosiły akcesu do akcji palestyńskiej.

Istotnie: Zgromadzenia, na których się roztrząsa problemy palestyńskie, są przepełnione; gazety sjonistyczne — innych żydowskich gazet niemal że niema — mają olbrzymią poczytność; nawet pieśń palestyńska zdobywa sobie coraz większe tłumy adherentów. No — a urzędy palestyńskie, tam gdzie można uzyskać pozwolenie na wyjazd do Palestyny, lub conajmniej zasięgnąć autentycznych informacji o możliwościach palestyńskich, są formalnie zawalone robotą. Jednem słowem — kotłuje, a Palestyna jest górą, a sjonizm zwyciężył na całej linji.

To wszystko jest bardzo pocieszające i rokuje cudowne nadzieje, choćby już na najbliższą przyszłość. Ale to nie wystarcza. Sjonizm, jako rzecz ludzka i ziemska, musi jednak być ujętym w — cyfrach.

W czem bowiem leży siła sjonizmu? Czem świat nieżydowski zdobył? Czem uzyskał uznanie, — pełne i bez zastrzeżeń — czterdziestu ośmiu mocarstw świata, na obu półkulach i wszystkich pięciu części kuli ziemi? Co spowodowało ostatecznie „wysokie zebranie" mocarstw w San-Remo do udzielenia pełnej aprobaty na główny postulat sjonizmu? Chyba tylko siła wewnętrzna co do spoistości i zewnętrzna co do liczebności organizacji sjonistycznej.

Były niewątpliwie w żydostwie w tym samym czasie organizacje — nawet o charakterze międzynarodowym — dużo bogatsze od sjonizmu. Były osobistości, które skądinąd miały lepsze stosunki polityczne z mocarzami tego świata, aniżeli prowodyrzy, i kierownicy sjonizmu. A jednak do sjonistycznej organizacji świat się zwrócił i właśnie jej, tylko i wyłącznie jej, poruczono zastępstwo interesów narodu żydowskiego w odbudowie narodowej siedziby dla tego narodu w prastarej jego ojczyźnie. Nie było, niema i nie będzie w żydostwie organizacji tak wielkiej liczebnie i tak zwartej ideowo, jaką jest organizacja sjonistyczna.

Naturalnie — siła i rozmach organizacyjne wypływają z wielkiej idei, której organizacja ma służyć. To idea, która tak mocarnie wnika w świadomość każdego Żyda i że już nawet zdołała przeniknąć aż do podświadomości, aż do instynktu samozachowawczego. Wszak już dzisiaj do tego doszło, że gdziekolwiek na dalekim obszarze ziemi grupka Żydów się zbiera, zakładają bóżniczkę i — sjonistyczne stowarzyszenie. Trzeba kiedyś się dobrze wpatrzyć i wmyśleć w mapę sjonistycznej egzekutywy, ażeby poznać tę olbrzymią sieć, jaką organizacja sjonistyczna roztacza na kuli ziemskiej.

Taką potęgę idei świat uznaje, chociaż za nią nie stoją żadne armaty ani żadne karabiny maszynowe.

Ale świat lubi myśleć w kategorjach cyfrowych, i to w dużych cyfrach. Świat realny i realistyczny lubi się pytać: ile? A na to pytanie trzeba dać odpowiedź ścisłą i dokładną. Nie chcemy, nie umiemy i nie możemy żonglować liczbami — z fantazji. Na pytanie: ile? odpowiadamy z księgami w ręku ściśle i dokładnie: ot tyle!

A odpowiedź: „tyle" wyraża się, według cudownego wynalazku Herzla, który pod tym względem nawiązał właściwie tylko do wielkiego wzoru pierwszego organizatora narodu, Mojżesza — ilością wykupionych szekli.

Szekel stanowi walutę pieniężną małą, ale ideowo dużą. Szekel jest wyznaniem wiary. Szekel wyraża silną i niezłomną decyzję woli. Szekel mówi: Chcę brać udział we wielkiem dziele, podjętem przez naród żydowski, odbudowania sobie stałej i własnej siedziby narodowej. Szekel — to nie jałmużna drobna, tylko uzmysłowienie światopoglądu. Dlatego taki jest mały, taki znikomy pod względem wartości pieniężnej, jak każda zdawkowa moneta, na której widnieje symbol jakiejś uznanej suwerenności.

Ilość szekli, choćby największa, nie daje jeszcze finansowej mocy. Kilka wydatnych darów na Keren Hajessod pokrywa i przykrywa cały dochód z szekla. A jednak właśnie szekel stanowi podstawę naszego bytu i naszego znaczenia. Miljon szeklowców znaczy: miljonowa armja sjonistyczna, która wyznaje ideał sjonistyczny i domaga się jego zrealizowania. Miljon pełnych, stuprocentowych wyznawców jakiejś idei, jest pomimo zmaterjalizowania świata, wielką potęgą, z którą się muszą liczyć, z którą się istotnie liczą.

Nasze dotychczasowe olbrzymie sukcesy jeszcze nam z pewnością nie pozwalają spoczywać na laurach. Jeszcze na świecie są siły — duże, olbrzymie — którym wyzwolenie żydostwa jest pokrzyżowaniem ich znaczenia i ich — „ideologji". Nie trzeba, co prawda, dać się zrażać lub nastraszyć wrogowi, choćby był najmocniejszym. Idzie się prostą drogą do wytkniętego celu, a dojdzie się niewątpliwie. Ale trzeba sile przeciwstawić siłę.

Musimy tedy być silni. Dlatego wzywam do wykupienia szekla. To jest rzecz drobna, dlatego bywa zapominana. Ale jest pierwszorzędnego znaczenia. A jest także o tyle etycznie dużą rzeczą, o ile wymaga, jak już wspomniałem wyraźnej decyzji woli. Dzisiaj nie można być połowicznym. „Jak długo wy będziecie przeskakiwać od progu do progu? Jeśli Wiekuisty jest Bogiem, idźcież za nim, a jeśli Baal jest Bogiem, idźcież za nim!" Tak wołał Eljasz na górze Karmel w zamierzchłej starożytności, w chwili wielkich rozstrzygnięć do ludu Izraela. Tak należy i dzisiaj odzywać się do Żydów. Decyzji żądamy! Jasnej i stanowczej. Nieraz się od maluczkich słyszy: Nie jestem sjonistą, ale też nie jestem jego przeciwnikiem. Tak się do sjonizmu odnosić nie wolno i nie można. Tak albo nie! Niema wahania. Jeśli ktoś chce, ażeby Palestyna została przez Żydów dla Żydów odbudowaną, to musi być przy tem. Nie wolno mu czekać, aż będzie wszystko gotowe, a on przyjdzie jakby stary gospodarz do gotowego. Męzkiej decyzji żądamy.

A decyzja musi być wyrażona w czynie, choć drobnym na pozór, ale stanowczym i symbolicznym:

Kupić szekel!

Wielki sukces Polski w sprawie poczty polskiej w Gdańsku

Rada Ligi uznała w zupełności słuszność tezy polskiej.

Genewa, 12. 6. W sprawie poczty polskiej w Gdańsku zapadła wczoraj decyzja Rady Ligi, uznająca w zupełności tezę polską. Referował ambasador hiszpański w Paryżu Quinones de Leon, który przedstawił następujące rezolucje:

Rada Ligi przyjmuje opinję sformułowaną przez Trybunał haski 16 maja 1925 r. w sprawie polskiej służby pocztowej w Gdańsku.

Rada postanawia, że granice portu gdańskiego muszą być wyznaczone w sprawie pocztowej służby polskiej, z uwzględnieniem motywów opinji Trybunału haskiego.

Rada zaleca w tej kwestji, aby prezes komisji tranzytowej łącznie ze sprawozdawcą w Radzie wyznaczyli trzech rzeczoznawców, obowiązanych do przedłożenia Radzie, za pośrednictwem Wysokiego Komisarza Ligi narodów w Gdańsku propozycyj dotyczących wytyczenia granicy portu w Gdańsku, zgodnie z ustaloną niniejszą rezolucją.

Koszta, powstałe w związku z misją rzeczoznawców, będą poniesione przez obie strony w równych częściach.

Powyższe rezolucje zostały po wyczerpującej dyskusji przyjęte przez Radę Ligi narodów. Zmieniono tylko jeden punkt rezolucji, dotyczący liczby rzeczoznawców, postanowiono bowiem proponowaną przez sprawozdawcę liczbę trzech rzeczoznawców powiększyć do liczby czterech, przez dodanie jednego rzeczoznawcy prawnika.

Z kolei Wysoki Komisarz Ligi narodów zaproponował rozważanie sprawy amunicji na Wester-Platte. Jednakże Rada Ligi nie przychyliła się do tej propozycji wobec czego sprawa została odroczona.

Wobec powyższego można stwierdzić, że powziętemi dzisiaj decyzjami Rada Ligi reguluje dwie pierwszorzędnego znaczenia sprawy Gdańska.

Przez przyjęcie projektu procedury, dotyczącej rozważania zatargów między Gdańskiem a Polską, zmniejsza się liczba możliwości wytaczania spraw gdańskich na forum Ligi.

Sprawa poczty zaś zdecydowana została definitywnie, przyczem rację przyznano tezie Polskiej, polecając jedynie rzeczoznawcom ustalenie granicy portu zgodnie z opinją Trybunału haskiego.

Kierownictwo min. spraw wewn. miałby objąć - generał?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 12 6. (Sin) Przesilenie na stanowisku ministra spraw wewn. nabiera cech przesilenia chronicznego. Kandydat dotąd nie znaleziono. Natomiast jedno z pism podało fantastyczną wiadomość, która z obowiązku dziennikarskiego wypada zanotować. Oto, wedle pogłoski tej na czele min. spraw wewn. miałby stanąć jeden z generałów. Zdaniem wspomnianego pisma wchodzą w rachubę generałowie Daniec, Górecki i Norwid-Neugebauer.

W dniu dzisiejszym byli u premiera Grabskiego członkowie prezydjum Związku Ludowo Narodowego pos. Głąbiński i Pluciński celem poinformowania się u premiera o stanie jego zabiegów celem wyszukania następcy po p. Ratajskim.

Groźba powikłań gospodarczych polsko-niemieckich

Zanosi się na zamknięcie granicy polsko-niemieckiej.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 12. 6 Sin. Jak wiadomo, dnia 14 bm. upływa termin umowy na mocy której Polska mogła bez ograniczeń wysyłać węgiel z Górnego Śląska do Niemiec. Wysyłano 6 miljonów ton rocznie. Obecnie Niemcy wypowiedziały umowę i zerwały rokowania w sprawie wywozu węgla, godząc się na import polskiego węgla tylko w bardzo ograniczonej ilości i to za specjalne koncesje polityczne. Niemcom chodzi nadewszystko o wykazanie światu, że G. Śląsk jest organicznie związany z rzeszą. Tajne o-kólniki do przemysłowców zachęcają do obchodzenia się bez węgla polskiego, by w ten sposób gospodarczo uniezależnić się od Polski.

Sprawa ta przedstawia dla nas o tyle duże znaczenie, że przez redukcję eksportu węgla powoduje się zmniejszenie wpływu walut. Słychać, że rząd po dokładnem rozważeniu sprawy uchwalił zastosować środki represyjne celem pokrycia luki z racji braku wspomnianych walut. Przedewszystkiem tedy import towarów niemieckich ma być ograniczony do minimum. Zanosi się nawet, jak słychać, **poważnie na całkowite zamknięcie granicy polsko-niemieckiej.**

Po zaprzestaniu sprowadzania towarów z Niemiec, Polska weszłaby w kontakt handlowy z Anglją Francją i Włochami, które to państwa niewątpliwie zainteresują się Polską i w ten sposób zastąpią całkowicie import z Niemiec.

Nie oznacza to narazie rozpoczęcia wojny celnej z Niemcami. Są to tylko oznak walki ekonomicznej o utrzymanie niezależności gospodarczej Polski od Niemiec.

Budżet w Senacie

Warszawa, 12. 6 PAT. Posiedzenie senatu z dnia 12 czerwca br. Przystąpiono do rozprawy budżetowej:

Sprawozdawca generalny senator **Buzek:** Komisja skarbowo-budżetowa starała się o największy pośpiech. Według konstytucji senat miał czas do 1 sierpnia a więc komisja przychodzi o 6 tygodni wcześniej, niż przewiduje ustawa. Pracowała ona bardzo intensywnie przez 212 godzin. Komisja tym razem uznała, że senat powinien korzystać ze swych kompetencji, a nie tak jak w roku zeszłym wyrzec się ich. Ujemną stroną budżetu jest że kończy otwartym deficytem 47 miljonów. Deficyt ten wynika stąd, że sejm nie dość ostrożnie podwyższał wydatki Komisja senatu postanowiła usunąć ten deficyt, przez obniżenie wydatków w wielu pozycjach, ich skreślenie dało sumę 31 miljonów. Aby usunąć cały deficyt należy więc podwyższyć niektóre dochody, co uczyniono zwłaszcza z dochodów administracyjnych i dochodów z lasów państwowych.

Analiza naszej polityki dała wyniki, że w porównaniu z Czechami i Niemcami wydajemy duży procent na wojsko. Komisja senacka zgodnie ze stanowiskiem komisji sejmowej uważa, że należy podnieść nasze wydatki na ministerstwo spraw zagranicznych. Co do sytuacji gospodarczej, to w komisje kładziono główny nacisk na potrzebę kredytów zagranicznych. Mimo ciężkiej sytuacji prawdopodobnie uda się uzyskać pewne niewielkie pożyczki i będzie należało użyć tych pieniędzy bardzo oględnie.

Senator Nowodworski (CHD): Nasz klub wobec tego budżetu zajmował od samego początku takie stanowisko, że uważa go za **nadmiernie wysoki**, mimo, że głosować będzie za budżetem i w tej postaci chociaż zaznacza, że nie jest to budżet sprawiedliwy.

Senator **Pozner** (PPS) odczytuje oświadczenie, wygłoszone w sejmie z okazji budżetu przez posła Bobrowskiego i zapowiada, że klub jego zachowuje wobec rządu stanowisko krytyczne i wstrzyma się od głosowania. Na tem obrady przerwano. Następne posiedzenie jutro o godz. 10 rano.

Sen. Ringel generalnym mówcą Koła żyd.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 12. 6 Sin. Na jutrzejszem posiedzeniu senatu w ogólnej dyskusji budżetowej zabierze głos sen. Dr Ringel jako generalny mówca z ramienia Koła Żydowskiego.

Wielkie przedsiębiorstwa przem. w Niemczech w obliczu ruiny

Zatajone przesilenie gospodarcze.

Wiedeń, 12. 6 PAT. Neues Wiener Tagblatt donosi z Berlina: Mimo kilkakrotnych zaprzeczeń utrzymuje się na tutejszej giełdzie uporczywa pogłoska, że koncern Wolffa znajduje się w takich samych trudnościach finansowych jak koncern Stinnesa. Mówią także o trudnościach finansowych pewnego wielkiego berlińskiego domu towarowego. Według wiadomości z Hamburga zachwiane są interesy doków okrętowych Reicher-Spieg. Firma ta zamierza dziś wydalić ostatnich 400 robotników i zamknąć doki. Na giełdzie nowojorskiej spadły prawie wszystkie walory niemieckie w związku z zajściami na giełdzie berlińskiej. Vorwaerts stwierdza istnienie utajonego przesilenia gospodarczego w Niemczech i na dowód tego twierdzenia przytacza następujące punkty: 1) przedsiębiorstwa niemieckie nie dają dywidendy. 2) Koncerny powstałe w czasie inflacji napotykają na rozliczne trudności finansowe, unieruchomienie przedsiębiorstw przemysłowych (wielka firma Tyssena przystąpiła także do wydalania robotników). 3) W handlu wzmaga się liczba niewypłacalności zwłaszcza w handlu tekstylnym. 4) Kredyt został zachwiany, czego dowodem jest giełda berlińska.

Jarmark bałtycki

Sztokholm, 12. 6 PAT. W Sztokholmie czynione są poważne przygotowania na przyjęcie kupców, którzy przyjadą zwiedzić jarmark bałtycki, którego otwarcie ma się odbyć 14 bm. Oprócz Szwecji w jarmarku wezmą udział Danja, Estonja, Finlandja, Polska, Łotwa, Norwegja i Sowiety.

Epilog skandalu w operze.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 12. 6 (D.) Głośny w swoim czasie zatarg między artystkami opery państwowej Jericą a Olszewską został załagodzony przez oddanie przez obie strony oświadczenia. Olszewska pozostanie nadal członkiem opery państwowej we Wiedniu.

Nahum Sokołow na Radzie Naczelnej

Warszawa, (Tel. wł. Nachum Sokołow weźmie udział w posiedzeniu Rady Naczelnej Organizacji Sjońskiej w Polsce, które zwołane zostało do Warszawy na niedzielę, 21 bm.

Pan Dillon

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 12 6. (Sin) P. Dillon pożegnał się dziś z premierem Grabskim i wyjechał do Łodzi. W ostatnich dniach toczyły się rokowania pomiędzy min. skarbu a p. Dillonem w sprawie wypłaty 15 miljonów dolarów dawnej pożyczki oraz w sprawie ewentualnej krótkoterminowej pożyczki w wysokości 5 miljonów.

Nie wymienia się szpiegów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 12 6. (Sin) W jednem z pism warszawskich ukazała się wiadomość, iż w min. spraw zagr. powstał projekt wymiany aresztowanych za działalność szpiegowską na rzecz państwa ościennego Zubowa i Pałaszowej za aresztowanych Polaków w Rosji. W związku z tem biuro prasowe min. spraw zagr. wyjaśnia, że wiadomość ta nie odpowiada prawdzie. Zubow i Pałaszowa, jako osoby należące do personalu poselstwa sowieckiego w Warszawie, zostaną wydaleni z granic państwa w drodze administracyjnej.

Zamach na dygnitarza sowieckiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 12. 6. (Sin) Agencja Rosta donosi, iż w miejscowości Wieliki Ustjug nieznany osobnik dokonał zamachu na prezesa północno-dynaburskiego WCIKA, Wasendina, raniąc go ciężko.

———o-o———

Niepokojąca sytuacja w Marokku

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 12 6. (D) Z Paryża donoszą: Premier Painleve odbył w Marokku dłuższą naradę z głównodowodzącym marsz. Lyautey w sprawie sytuacji na froncie oraz dokonał inspekcje całego frontu.

Z Fezu nadchodzą zeł wiadomości. Podobno miasto jest zagrożone.

Caillaux za ograniczeniem wydatków

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 12 6 (D) Z Paryża donszą: Dziś była isę rado ministrów na której Briand zdawał sprawę ze swych rokowań z Chamberlainem.

Na posiedzeniu dzisiejszem wystąpił Caillaux bardzo ostro przeciw ministrom, żądającym rozszerzena budżetu swych resortów. Caillaux zażądał energicznie redukcji wydatków.

Kryzys gabinetowy w Belgji trwa

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 12 .6 (D) Z Brukseli donszą: Rokowania o utworzenie gabinetu liberalnego w Belgji zostały rozbite wobec oporu katolików. Fouillet złożył ponownie misję utworzenia rządu.

Następstwem niepowodzenia misji Fouilleta była dziś znaczna zniżka kursu franka belgijskiego, która zaznaczyła się dziś na wszystkich centrach giełdowych.

Straszna katastrofa na okręcie wycieczkowym

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń. 12 6. (D) Z Atlantic City (St. Zjednoczone) donoszą o strasznej katastrofie jaka się wydarzyła na morzu w pobliżu wybrzeża Atlantic City. Oto na okręcie wycieczkowym wybuchł groźny pożar wskutek nieostrożności jednego zpasażerów. Pożar spowodował eksplozję. 5 osób zostało zabitych. 35 zaś osób odniosło rany i usiłowały schronić się z płonącego parowca przez skok do morza. Większość utonęła.

Zachwiana spuścizna Stinnesa

Ojciec a dzieci. — Ryzykowne spekulacje młodszego syna. Zostanie jeszcze dosyć...

Trudności finansowe koncernu Stinnesa odbiły się bardzo dotkliwie na całem gospodarstwie niemieckiem, czego dowodem jest silny spadek wszystkich akcyj przemysłowych na giełdzie berlińskiej. Jeszcze przed rokiem gdy ten największy magnat finansowy Niemiec, a jeden z największych świata zamknął oczy, dały się ze wszech stron słyszeć głosy niepokoju, czy tak olbrzymie i skomplikowane przedsiębiorstwo znajdzie nowego godnego kierownika. Cały majątek Stinnesa przeszedł, jak wiadomo na wdowę po nim, zaś kierownictwo objęli dwaj synowie Dr Edmund i Hugo Stinnes. Pierwszy z nich Edmund aczkolwiek starszy zdawał się mniej nadającym do objęcia tak odpowiedzialnego stanowiska, gdyż dotychczas zajmował się on przeważnie studjami teoretycznemi i to przedewszystkiem medycznemi. Natomiast pierwsze wystąpienie młodszego syna Hugona wywołały wszędzie wrażenie, że będzie on godnym następcą wielkiego ojca i w dalszym ciągu pomnoży olbrzymią fortunę Stinnesów.

Młody Hugo zabrał się też z ogromną energją do kierowania przedsiębiorstwem. Okazało się jednak wkrótce, że jest on umysłem nie tyle energicznym, ile niespokojnym, rzucającym się w coraz nowym kierunku. Rozpoczął on olbrzymie spekulacje w najrozmaitszych gałęziach, częstokroć zupełnie niezwiązanych za zasadniczemi podstawami przedsiębiorstwa. Spekulacje te prowadzone głównie w metalach bawełnie, zbożu, margarynie, a nawet w akcjach filmowych, okrętowych, przyniosły mu ogromne straty głównie skutkiem dewaluacji franka, w którym się silnie zaangażował. Niezrażony temi niepowodzeniami młody Stinnes krył swe zobowiązania przeważnie wysokoprocentowym kredytem, którego kosztów nawet olbrzymie dochody przedsiębiorstwa wyrównać nie zdołały. Starszy brat Edmund występował często z ostrzeżeniami. Z podobnemi ostrzeżeniami występowali także doświadczeni doradcy zmarłego ojca a charakterystyczna pod tym względem scena rozegrała się na jednem z ostatnich posiedzeń reńsko-westfalskiego syndykatu węglowego. Gdy na posiedzeniu tem Hugo Stinnes upierał się mimo przeciwnego stanowiska wszystkich obecnych przy swojem zdaniu, jeden z kierujących dyrektorów uderzył gwałtownie pięścią w stół, wołając: Panie Stinnes, pan się zrujnuje na śmierć.

Przewidywania tego dyrektora spełniły się, aczkolwiek narazie częściowo. Należy stwierdzić, że całe przedsiębiorstwo Stinnesa bynajmniej nie spoczywało na tak bezwzględnie pewnych podstawach, jak zdawało się szerokiemu ogółowi. Olbrzymi majątek Stinnesa powstał jak wiadomo w czasie wojny i inflacji powojennej. W czasie wojny Stinnes rozbudował głównie swoje przedsiębiorstwa węglowe i żelazne, zaś w czasie inflacji przerzucił się na cały szereg innych przedsiębiorstw korzystając główne z nienormalnych warunków kredytowych. Dla tak potężnego koncernu, na którego czele stał człowiek o energji fascynującej całą Europę, nie przedstawiało uzyskanie większych kredytów poważniejszych trudności, to też koncern kupował, co się tylko dało. Że przy tem skupywaniu często przyplątały się przedsiębiorstwa bezwartościowe, albo nawet bierne, jest rzeczą całkiem naturalną. Nie wywierało jednak wpływu na całość, dopóki istniała inflacja. Ponieważ więc całe przedsiębiorstwo było w głównej mierze — pomijając osobistą genjalność twórcy — rezultatem inflacji, przeto stabilizacja waluty niemieckiej musiała prędzej czy później wywrzeć swój niekorzystny wpływ także i na nie. W ten sposób kryzys Stinnesa nabiera znaczenia symptomatycznego dla dzisiejszych stosunków i jest stwierdzeniem, że każde przedsiębiorstwo, w którem nastąpiła hyper-ekspansja interesów może się utrzymać tylko dzięki nadzwyczajnym zdolnościom kierownika, a o ile tenże zawiedzie to los jego jest przypieczętowany.

Czy doniesienia niektórych dzienników, jakoby pośrednią przyczyna krachu Stinnesa był także wybór Hindenburga — ile że amerykańskie konsorcja bankowe, z któremi Stinnes nawiązał rokowania o pożyczkę, na wiadomość o wyborze Hindenburga rokowania natychmiast zerwały — nie jest rzecza pewną.

Wyraźnie jednak zaznaczyć należy, że rozmiary kryzysu są o wiele szczuplejsze, aniżeli się powszech nie przyjmuje. Kryzys nie dotknął w zupełności całego szeregu przedsiębiorstw, w których Stinnes ma większe lub mniejsze wpływy, lecz ograniczył się jedynie do przedsiębiorstw, należących do niego bezpośrednio. Jak wiadomo, koncern Stinnesa ogarnia olbrzymią ilość przedsiębiorstw węglowych, żelaznych stalowych, elektrycznych, chemicznych, papierniczych, obejmuje cały szereg wydawnictw, drukarni, księgarni i wreszcie gazet, tj. „Deutsche Allgemeine Zeitung" (obecnie podobno już sprzedana), „Deutsche Warte" i wreszcie „Industrie und Handelszeitung". Prócz tego należą do niego trzy duże linje okrętowe (do Ameryki poludniowej do Kuby i Meksyku, do Azji i Japonji). Wreszcie ma Stinnes poważne udziały w licznych przedsiębiorstwach zagranicznych i kolonjalnych.

Uzdrowienie koncernu dokona się prawdopodobnie w ten sposób, że sprzedane zostaną przedsiębiorstwa, które okazały się nierentownemi, a w zarządzie reszty nastąpi silniejsza, niż dotąd, centralizacja.

Zupełnie odrębnie prowadzone będą przedsiębiorstwa, które w myśl układu między obu braćmi przeszły na własność dra Edmunda Stinnesa. Chodzi tu głównie o przedsiębiorstwa z zakresu ubezpieczeń i komunikacji.

———o-o———

KRONIKA POLITYCZNA.

Stany Zjednoczone a długi międzysojusznicze

„Petit Parisien" donosi z Waszyngtonu, iż propozycja p. Harvey'a, lansowana w „Washington Post", by zebrać w Londynie delegatów amerykańskich i francuskich dla uregulowania długów międzysojuszniczych, uważaną tu jest za balon próbny, puszczony, w porozumieniu z rządem amerykańskim.

P. Harve'y zaproponował Londyn, jako miejsce zborne konferencji, ze względu na wyrażoną chęć p. Caillaux, przewodniczenia osobiście delegacji francuskiej, a z drugiej strony iż Administracja dł. m. zdradza niechęć do Paryża, jako miejsca narad.

W Waszyngtonie rozumieją, iż niemożna żądać przybycia do Ameryki p. Caillaux ze względu na sytuację Francji. Z drugiej strony. Amerykańska Komisja długów uważa, iż dłużnik winien się fatygować nie wierzyciel. Sądzą też, że i dla Włoch ałtwieijszą rzeczą będzie spotkać się w Londynie z Komisją długów, co pozwoli na ogólną już regulację. Inicjatywa tej propozycji winna wyjść od p. Brianda.

Demonstracja filosowiecka w Paryżu

Podczas otwarcia rosyjskiego pawilonu na wystawie sztuki stosowanej w Paryżu, zdarzył się następujący incydent dyplomatyczny.

Z Grand Palais, gdzie odbyła się uroczystość inauguracyjna, udali się oficjalni goście do pawilonu sowieckiego. U wejścia stało kilkaset osób, którzy na widok zbliżających się gości, zaintonowali „internacjonał". Ministra de Monzie i towarzyszących mu senatorów Dausseta, Uesla i deputowanego Dalbieza przywitano okrzykami „Niech żyje republika sowiecka"! „Niech żyje Marokko!", „Precz z wojną!".

Minister de Monzie naychmiast się zatrzymał i zaprotestował przeciw tego rodzaju demonstracji, a zwracając się do przedstawiciela sowietów Krasina powiedział: „Przybyłem, zaproszony na otwarcie wystawy sztuki, a nie na demonstrację polityczną. Wolę więc natychmiast opuścić to miejsce".

Krasin usiłował uspokoić ministra, ale de Monzie pożegnał panią Krasin kilku uprzejmemi słowami i oddalił się wraz z towarzyszącymi mu panami.

Pisma francuskie określają całe zajście, jako wysoce niesmaczne. Narazie nie mówi się nic o ewentualnych politycznych konsekwencjach, ale Briand prawdopodobnie zainterpeluje Krasina w tej sprawie i poruszy przy tem kwestję propagandy, którą — jak z incydentu wynika, sowiety uprawiają we Francji.

MARC SCHAGALL.

Wspomnienia.

(Fragmenty z autobiografji.).

I.

Pierwszym przedmiotem, który oczy moje zapamiętały, była dzierza. Prosta czworokątna, na pół głęboka, na pół płytka, na rynku kupiona dzierza. Calutki w niej zmieścić się mogłem.

Nie przypominam sobie, kto, najprawdopodobniej matka opowiedziała mi, że gdy mnie w Witebsku, w małym domku, niedaleko gościńca, obok więzienia wydała na świat — wybuchł wtenczas wielki pożar, a zwłaszcza paliła się dzielnica żydowska. Łóżko z materacem i ze mną u nóg matki przeniesiono na pewniejsze miejsce, na inny koniec miasta.

Ale urodziłem się przedewszystkiem, jako nieboszczyk. Nie chciałem widocznie żyć. Przedstawcie sobie blady pęcherz, który nie chce żyć na tym padole.. akuratnie jakgdyby się przejadł obrazami Schagalla. Kłuto ten pęcherzyk szpilkami, cucono, a gdy go dopiero oblano konewką wody, wydał pierwszy pisk. Ważną jest atoli ta okoliczność, żem się urodził nieboszczykiem. Bardzobym jednak chciał by psychologiwie na tym fakcie złego o mnie nie oparli sądu... Zlitujcie się, panowie na miłość Boga!

Ale domek ojca i dziadka na „piskowatówce" niedaleko gościńca — ocalał. Niedawno dopiero go widziałem. Ojciec sprzedał go, gdy mu się trochę zaczęło lepiej powodzić. Ten oto domeczek nasuwa mi reminiscencję szyszki na głowie zielonego magida (kaznodziei), którego malowałem w Witebsku w roku 1914, ale przypomina mi też kartofelkę wrzuconą do beczki ze śledziami i skąpaną w rosole.

Gdym domeczek ten oglądał z „wyżyny mej dzisiejszej wielkości" — równocześnie mimowoli się pytałem:

„Jak tu właściwie mogłem się urodzić? Jak tu można było oddychać?"

Ale gdy syt chwały umarł mój długi, czarnobrody dziadek, ojciec kupił inną posiadłość. Nie leżała już blisko domu warjatów, tak jak na „piskowatówce". Naokoło cerkwie, parkany kramy i synagogi. Takie proste, pojedyncze, wieczne — jak budynki na freskach Giotta. Przedemną kręcą się, biegają tam i z powrotem, lub powoli się przechadzają — rozmaici Żydzi: młodzi, starzy; Lifszycowie i Górewicze; biedacy pędzą do domu, a bogacze wracają do domu. Nie istniał wtenczas jeszcze kinematograf! Szło się więc albo do domu albo do sklepów.

Przypominam to sobie już — po dzierzy. Nie mówię o niebie, ani o swoich dziecinnych gwiazdach. Wszak były to moje gwiazdy — moje ciche gwiazdy, — które mi towarzyszyły do chederu, czekały na mnie wieczorem na ulicy gdym wracał do domu..

Biedne moje towarzyszki, przebaczcie mi, żem was zostawił samiutkie na tak wysokiem niebie.

Radośne, smutne moje miasto! Pełen lęku oglądałem ciebie w latach dzieciństwa z naszej „klatki"! Tak wyraziście obejmowały cię moje dziecięcie oczy, a gdy cię zasłaniał parkan, wdrapywałem się na klocek. A gdym i w tenczas jeszcze cię nie widział, wdrapywałem się na dach. Nic to nie szkodzi — mój dziadek także się wdrapywał.

Teraz widzą cię moje oczy.

Tu na Pokrowskiej ulicy powtórnie się urodziłem.

2.

Czy widzieliście kiedyś na florentyńskich obrazach jedną z tych przypadkowo zabłąkanych postaci, z nigdy nie strzyżoną brodą, o oczach z brunatnego popiołu, o twarzy z palonej ochry, pomarszczonej i pooranej bruzdami? — Oto mój ojciec.

Ale przypomnijcie sobie kogoś z Hagady Świąteczne to i czyste. „Przebacz mi ojcze". Czy pamiętasz, malowałem kiedyś ciebie w studjum. Twój portret miał robić wrażenie świecy, która dogasa, a zapach jej miał być aromatem snu. Mucha brzęczała. Do djabła! Z jej to powodu usypiam...

Czy można wogóle mówić o mym ojcu? Jakąż wartość przedstawia człowiek, który jest bez wartości, bezcennym człowiekiem, I właśnie dlatego, że jest tak bez wartości, nie mogę

Wystawa pawilonu palestyńskiego na XIV. Kongresie Sjonistycznym

Wiedeń. (ŻAT) Egzekutywa sjonistyczna w Jerozolimie upoważniła towarzystwo „Handel i Przemysł“. (Myschar Wetaasyjah) w Palestynie do zorganizowania w Wiedniu w czasie obrad XIV. Kongresu Sjonistycznego, wystawy Pawilon wystawy palestyńskiej posiadać będzie następujące oddziały: 1) Palestyna w obrazach, 2) Palestyna w cyfrach i diagramach, 3) Palestyna pod względem kulturalnym, wychowawczym i artystycznym.

Pawilon palestyński mieścić się będzie w gmachu Kongresu na przestrzeni 500 metrów kwadratowych. Przy pawilonie uruchomiony zostanie specjalny dział produktów palestyńskich, które sprzedawane będą ludności wiedeńskiej, a w szczególności delegatom Kongresu. Na wystawie reprezentowane będą wszystkie instytucje narodowe, działające na terenie Palestyny, oraz najpoważniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe i firmy handlowe. Organizacja pawilonu oddana została „Austro-Palestine Trading Company“ w Wiedniu.

Z rządem austrjackim prowadzone są rokowania w sprawie ulg celnych dla wszystkich towarów, przywożonych z Palestyny na wystawę.

Fundusz Narodowy dał ortodoksom z Polski ziemię w Palestynie

Grupa chasydów z Jabłonny, która osiedliła się na zakupionym przez swych członków gruncie w ilości 25.000 dunamów w Emek Izreel otrzymała od Żydowskiego Funduszu Narodowego („Keren Kajemeth“) 9.000 dunamów.

Przedwstępne narady w sprawie utworzenia Izby handlowej polsko-palestyńskiej

Tel Awiw. W niedzielę, dnia 10 maja br. odbyła się w Sali Muzeum Produkcji Palestyńskiej konferencja reprezentantów palestyńskich sfer handlowych i przemysłowych żydowskich, zwołana z inicjatywy konsula polskiego p. Hubickiego i w jego obecności. Przewodniczył burmistrz Tel-Awiwu, p. Dyzenhof. W wyczerpującym referacie przedstawił konsul polski możliwości eksportu towarów z Polski do Palestyny i z Palestyny do Polski.

Po dłuższej dyskusji postanowiono przystąpić do zorganizowania korporacji, której zadaniem będzie ożywienie stosunków handlowych między Polską, a Palestyną. Do Komisji Przygotowawczej weszli reprezentanci różnych kół rolniczych, przemysłowych i handlowych, zaś do komisji organizacyjnej, która ma ułożyć statut korporacji wydelegowano p. p.: dra F. Korngruena i S. Jaffe'go.

Półtora miljona dolarów zebrano w Ameryce na Uniwersytet Hebr.

Nowy Jork. (ŻAT) Akcja związana z zebraniem funduszu na rzecz Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie, która się tu rozpoczęła pod kierownictwem dra Magnusa, przyniosła już 1 i pół miljona dolarów.

Język hebrajski uznany językiem wykładowym szkół żydowskich w Rumunji

Bukareszt. (ŻAT) Walka społeczeństwa żydowskiego w Rumunji przeciw projektowi ustawy o szkolnictwie wniesionym niedawno do parlamentu rumuńskiego, odniosła już pewne skutki. Według projektu rządowego, językiem wykładowym w żydowskich szkołach ma być wyłącznie jezyk rumuński. Partje żydowskie utworzyły front jednolity w walce o uznanie narodowego charakteru szkolnictwa żydowskiego. Deklaracja zjednoczonych ugrupowań żydowskich wysunęła żądanie uznania w szkołach dla dzieci żydowskich języka hebrajskiego, żydowskiego lub rumuńskiego. Decyzja o wyborze języka wykładowego pozostawiona jest gminie żydowskiej lub zarządowi każdej poszczególnej szkoły.

Obecnie rząd zmienił projekt ustawy w tym sensie, iż w szkołach hebrajskich język hebrajski stanie się językiem wykładowym.

Błp.

Z GOLDWASSERÓW

MATYLDA RUDICHOWA

zmarła w Zugmantlu.

Pogrzeb odbył się dnia 9 czerwca 1925 w Morawskiej Ostrawie.

ZGRZYTY.

Jeden z wielu Adlerów...

Warszawski „Kurjer Polski“ tak pisał:

„Teza polska, która odniosła przed Trybunałem haskim zupełne zwycięstwo, opracowana była na podstawie prac studenta uniwersytetu warszawskiego Adlera członka seminaryum prawa państwowego i międzynarodowego, który zajmuje się zagadnieniem stosunku państwa polskiego do Gdańska. Kierownik seminarjum prof. dr Zygmunt Cybichowski złożył z tego powodu gratulacje młodemu i obiecującemu prawnikowi“.

Adler jest obywatelem polskim...
Adler ma radosny obowiązek służenia Polsce.
Adler oddał Polsce usługę, choć taki jeszcze młody..
Adler jest dobrym obywatelem..

— — — — — — — — —

Adler wniósł podanie, by go dopuszczono jako prawnika do aplikantury...
Adler — dotąd nie został dopuszczony do aplikantury..

— — — — — — — — —

Czy wiecie, dlaczego? Zgadnijcie!
Adler — jest to imię zbiorowe w Polsce — jest Żydem!
A w konstytucji nigdzie nie „stoi“ napisane, że ten, kto się zna na skrzynkach pocztowych, ma prawo do równouprawnienia..
Czy widział kto taki przepis w Konstytucji..

Ignotus.

Ze sportu

Jubileusz „Jutrzenki“. Najbliższe zawody w piłkę nożną jakie się odbędą w sobotę i niedzielę na boisku Jutrzenki wywołały zrozumiałą emocję z uwagi na uroczysty ich charakter, jakoteż na fakt, że Wacker znajdujący się w doskonałej formie przyjeżdża w pełnym składzie. W drużynie tej występuje sześciu reprezentacyjnych graczy, a nazwiska ich jak Maresch, Resch, Haftel, Pelet, Sock i Brinek zbyt dobrze są publiczności sportowej znane. Haftel, który słynnym angielskim zawodowcom Corinthians strzelił dwie bramki, jakoteż na meczu Austrja—Węgry zdobyciem dwu bramek podbił cały Wiedeń sportowy, budzi powszechne zainteresowanie. Całą drużynę cechuje dobra kombinacja i żywiołowe tempo. Hosmonea również wystąpi w swym najlepszym składzie. Cracovia i Jutrzenka będą musiały mocno się wysilić, by godnie bronić barw Krakowa. Zawody w piłkę ręczną poprzedzające zawody w piłkę nożną wywołają niewątpliwie rzystne wrażenie.

WAWEL—MAKKABI 2:0 (1:0)

Do zawodów z Wawelem nie ma Makkabi nigdy szczęścia. I w ostatnich zawodach wystąpiła w osłabionym składzie bez swych najlepszych graczy La...

odpowiedniego znaleść wyrażenia.

Dziadek, pobożny melamed inaczej nie rozumiał, tylko oddał starszego swego syna — mego ojca — w dziecinnych jeszcze latach do sklepu, jako pomocnika, a młodszego syna wykierował na fryzjera. Nie, przez trzydzieści dwa lata nie był ojciec mój pomocnikiem, tylko prostym robotnikiem. Podnosił cztero-pięciopudowe beczki, a serce moje skręcało się, jak gdyby turecki obwarzanek, gdym zwykle widział ojca podnoszącego dla brzuchatego właściciela sklepu ciężkie masy lub gdy zamarzłemi rękoma grzebał się w beczce śledzi.

O, tylko ja znać mogłem, to pełne poezji zwykłe serce ludowe, stępione z milczenia. Brał przez najdroższe swe lata jakieś 20 rubli, a miedziaki napiwków uzupełniały jego kapitał. A ojciec mój nie był przecież biedakiem. Nie, fotografja z jego młodych lat i badanie naszej szafy z ubraniami świadczą o tem, że ojciec mój ożenił się z moją mamą, jako posiadacz maleńkiego majątku i dużej siły fizycznej; wszak drogi podarował szal swej narzeczonej, młodziutkiej dziewczynce, która dopiero w małżeństwie się rozwinęła.

A gdy się ożenił, przestał oddawać dziadkowi swe tygodniowe zarobki i założył własne gospodarstwo. **(C. d. n.)**

Z teatru im. J. Słowackiego

Gościnne występy Ludwika Solskiego („Zemsta“ Al. Fredry).

O każdej roli można mówić absolutnie i relatywnie. Albo analizuje się ją pod kątem widzenia całości sztuki, albo uwzględnia się interpretację danego aktora, jako wyraz jego indywidualności.

Rozumie się, że „Papkina“ ocenić możemy li-tylko, jako jedną odsłonę przebogatego dramatu, któremu na imię: gościnne występy Ludwika Solskiego. Otóż kreacja Papkina wydaje mi się najsłabszą ze wszystkich manifestów olbrzymiego talentu wielkiego gościa sceny krakowskiej (Horsztyńskiego nie biorę w rachubę, bom go nie widział). Bo Papkina pozbawił p. Solski barwnego pióropusza kłamstwa, przesadnej chełpliwości, kładąc główny nacisk na psychologiczne, że tak powiem, uzasadnienie te go typu zakłamanego aż do wewnętrznej utraty świadomości fanfarona. Dlatego scena perory Papkina, błyszcząca w interpretacji innych aktorów ostrą klingą grand-elokwencji wypadła nieco blado, natomiast z najsumienniejszą wnikliwością, opracowane zostały sceny rzekomego otrucia, spisywania testamentu. Zabłysnął wtedy aktorski żywioł p. Solskiego rzetelną i prawdziwą intuicją, ujętą w ramy wprawdzie śmiechu, ale z litością naszą po... szanego. A że potrafił wzbudzić w nas litość dla szermującego błyskotliwym gestem kla... stwa podtatusiałego Don Kichota a rebours trzeba to za wielką poczytać zasługę p. Sols... mu.

Resztę wykonawców można podzielić na dwie kategorje: jedni czerpali z bogatego zasobu swego doświadczenia, a inni niejednokrotnie improwizowali. Do pierwszej kategorji zaliczyć przedewszystkiem należy doskonałą i przemiłą podstolinę p. Bednarzewskiej, p. Szymborskiego oraz prawdziwego „kontuszowca“ p. ...nowskiego. Improwizowali i to całkiem dobrze p. Kossocka i p. Burnatowicz, jako młoda para zakochanych.

Prawdziwą niespodziankę sprawił aktor ...licznie na widowni zastąpionym i stosunkowo niestety dość nielicznej publiczności p. Puchalski, jako rejent Milczek. Żwawo zwijał się szcze staruszek na scenie, a sylwetka, którą nam dał była mocna i zwartą. Pokazał p. Puchalski, „Jak to u nas poloneza tańczą“. Publiczność dzieliła z p. Fuchalskim widoczną... dość z odniesionego tryumfu.

M. B.

manna, Blassbalga i Schneidera II. Wawel w komplecie.

Gra obustronnie dość żywa stała na dość wysokim poziomie. Tyły Makkabi niezłe, za wyjątkiem Holzmanna, u którego widoczne jest przemęczenie lub apatja. Linja ataku do niczego. Ani jeden z napastników nie potrafi przeprowadzić jednej akcji ani oddać jednego strzału groźnego na bramkę. Gra Makkabi zupełnie nie przypomina niedawne jeszcze zawody przeciw silnym zagranicznym przeciwnikom. Wawel przedstawił się w całości z jaknajlepszej strony. Obrona pewna pomoc pracuje nader celowo tak w defensywie jak i wspiera atak, który odznaczał się wyjątkową ruchliwością i przebojem.

Pierwsza bramka padła tuż przed pauzą z bliskiej odległości, druga w drugiej połowie gry skutkiem winy bramkarza.

Sędzia p. Łaba kierował zawodami bezstronnie i pewnie. — Widzów mało.

Lwów. Cracovia—Czarni 1:0 (0:0). Mimo osłabionego składu, udało się Cracovii pobić Czarnych, którzy są obecnie w znakomitej formie.

Sensacyjny match rozstrzygający o mistrzostwie grupy pomiędzy Wisłą a ŁKS. z Łodzi wygrała pierwsza 6:3 (2:2) zupełnie zasłużenie, wykazując przewagę we wszystkich linjach nad swym łódzkim rywalem. Temsamem stają do rozgrywek o mistrzostwo Polski Pogoń, Warta i Wisła.

Wiedeń. National Montevideo—Vienna 1:1.

Praga. Sparta—DFC. 1:0. Temsamem uzyskała Sparta mistrzostwo I. Ligi.

MOSC. z Mor. Ostrawy, słynna z sensacyjnego zwycięstwa nad angielską zawodową Notts County gra w sobotę i niedzielę dn. 20 i 21 bm. z Makkabi. Zawody te budzą zrozumiałe zainteresowanie skutkiem znakomitej formy Czechów, którzy odnieśli cały szereg znakomitych wyników z drużynami praskiemi i wiedeńskiemi.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Adwokat Dr. Syrop
w Nowym Sączu
powrócił z urlopu.

W IWONICZU ord. od lat dwudziestu czterech **Dr. S. LANES**
od 15-go maja do końca września 1925 r.
we własnej willi „Kółko rolnicze“.
Leczenie lampą kwarcową i elektrycznością

Dr. Józef Liebeskind
MARIENBAD
Dom Hungarya.

TRUSKAWIEC Dr. J. RUDÖRFER
ordynuje w sezonie od r. 1912
w chorobach wewnętrznych i nerwowych.
Nadzoruje zakład do leczenia diatermią lampą kwarcową, lampą Sellux, elektryzowaniem, kąpielami świetlnemi, elektrycznemi, masażami ręcznymi i elektr.

PODZIĘKOWANIE.
WPanu **Drowi Adolfowi Schwarzbartowi**, specjaliście chorób nosa gardła i uszu, składam serdeczne podziękowanie za szczęśliwe i bezinteresowne przeprowadzenie operacji nosa.
Majer Schillinger.

WYSOWSKA
szczawa alkaliczna sodowo-słonawa
przewyższa tego rodzaju wody zagran., **przeciw:** gruźlicy płuc, rozedmie płuc, dusznicy oskrzelowej, nieżytom krtani, tchawicy, oskrzeli, chorobom narządu pokarmowego i chorobom przewodu moczowego
Do nabycia:
Generalna Reprezentacya **„FONS“, Jasło.**
Apteka K. Wiszniewskiego, Kraków, Floryańska L. 15.
Apteka Gralewskiego, Kraków, ul. Szczepańska L. 1
i we wszystkich innych Aptekach i Drogueryach.

POLA KATZÓWNA IZAK URBACH
Jaworzno
zaręczeni w czerwcu 1925 r.

Z okazji zaręczyn naszego brata Izaka Urbacha z p. Polą Katzówną, gratulują serdecznie Siostry.

KRONIKA.

Kraków, 13 czerwca

NASZ ODCINEK FELJETONOWY.

Zwracamy uwagę naszych czytelników na „Wspomnienia Marca Schagalla, które zaczęliśmy drukować w dzisiejszym numerze naszego pisma. Marc Schagall jest jednym z najsławniejszych współczesnych malarzy żydowskich, stojącym w pierwszym rzędzie tych artystów, którzy poszukują nowych dróg artystycznej ekspresji. Biografja jego jest najlepszym komentarzem jego obrazów, które w całym cywilizowanym świecie wywołały tyle rozmaitych kontrowersji.

— **RADA PARTYJNA ORGANIZACJI SJONSKIEJ** dla zach. Małopolski i Śląska odbywała narady przez cały dzień 11 bm. w obecności bardzo licznych delegatów. Przedmiotem obrad były sprawy XIV-go Kongresu oraz zagadnienia organizacyjne. Referaty wygłosili poseł Dr Thon i członek K. A. Org. Sjońskiej Dr Artur Handtke.

— **ODCZYT POSŁA ZWI HELLERA** na temat „Obecne położenie żydostwa a nasze zadania“ odbędzie się staraniem „Hitachduthu“, w niedzielę, 14 bm. o godzinie 8 i pół wieczór w wielkiej sali Kahału, Krakowska 43.

— **PRZED POŚWIĘCENIEM POMNIKA ROKITNIANCZYKÓW.** Dziś przedpołudniem o godz. 9.30 odbędzie się, jak wiadomo, na cmentarzu rakowickim uroczyste poświęcenie pomnika bohaterów z pod Rokitny. Władze wojskowe wydały zarządzenie, aby w dniu dzisiejszym wszystkie budynki wojskowe były udekorowane chorągwiami żałobnemi; w uroczystości wezmą udział generalicja, delegacje oficerskie i oddziały piechoty, szwoleżerów, artylerja oraz pluton samochodów pancernych. W chwili poświęcenia pomnika orkiestra odegra hymn narodowy, a baterja 5 d. a. k. odda czterodziałową salwę. Po ukończeniu uroczystego aktu orkiestra 2 p. szwoleżerów odegra „Rotę“. Wkońcu odbędzie się defilada wojsk w ul. Rakowickiej czołem w kierunku ul. Lubicz.

— **AKADEMJA W STARYM TEATRZE KU CZCI MALCZEWSKIEGO.** W skład programu uroczystości jubileuszowych ku czci Jacka Malczewskiego wchodzi między innemi uroczysta Akademja w Starym Teatrze, która odbędzie się w niedzielę, 14 bm. o godzinie 11 przed południem z łaskawym współudziałem: Ludwika Solskiego, Niki Jakóbowskiej, Chóru Akadem. i orkiestry 20 pp. W czasie Akademji wręczy Jubilatowi delegacja złożona z przedstawicieli najwyższych uczelni Krakowa złoty medal pamiątkowy, zaś delegacja Związku artystów adres Związku. Bilety na Akademję w cenie po 3, 2 i 1 zł do nabycia u p. Lipskiego, Sławkowska 8, zaś w dzień Akademji w kasie Starego Teatru.

— **ZJAZD KOLEŻEŃSKI PO 40 LATACH.** Dnia 10 czerwca br. odbył się zjazd maturzystów, którzy w r. 1885 ukończyli gimnazjum Św. Jacka. Na zjazd przybyli: Dr. Stanisław Bednarski, lekarz z Alwernii, Dr. Tadeusz Bednarski, dyrektor P. T. H. z Krakowa, Dr Alojzy Brason, szef Prokuratorji z Krakowa, Dr. Wincenty Eminowicz, st. radca Magistratu z Krakowa, Dr. Wiktor Gajewski, wiceprezes Izby Skarbowej, Dr. Jan Hammerschlag, adwokat z Limanowej, Eugenjusz Jelonek, radca Sądu apelacyjnego z Krakowa, Dr Stanisław Kwiatkowski, lekarz z Otwocka, Dr Juljan Nowak, profesor Uniwer. Jagiellońskiego, b. prezydent ministrów, Dr Zenon Pelczar, lekarz z Truskawca, Ks. Dr Podwin kanonik katedralny z Krakowa, Dr Jan Rozwadowski, prof. Uniw. Jagiellońskiego, inż. Władysław Zarański, naczelnik okręgowej Dyrekcji lasów państwowych ze Lwowa, Dr Marceli Zawadzki, naczelnik administracji akcyzy z Krakowa. — W zjeździe wzięli nadto udział b. profesorowie: Ks. Wojciech Siedlecki, prałat z Mogiły i Dyrektor Jan Dziurzyński, radca szkolny.

Z okazji zaręczyn naszego brata Izaka Urbacha z p. Polą Katzówną, gratulują serdecznie Dawidowie Urbachowie.

Z okazji zaręczyn p. Zofji Scheinowitz z p. Samuelem Offnerem, gratuluje serdecznie Chaim Krakauer

Z okazji zaręczyn p. Emmy Siednerówny z Katowic z p. Józefem Grossem z Oświęcimia, gratulują serdecznie Henenbergowie, Emil Goldberg, Inż. Hoffman, Józef Mannheim i Natan Wulkan.

Z okazji zaręczyn p. Dawida Zimeta z p. Szanką Friedmanówną, gratulują serdecznie Lipowie Gallerowie

— **ZJAZD INWALIDÓW ŻYDOWSKICH.** Jutro, tj. w niedzielę, dnia 14 bm. obradować będzie w Krakowie, jak już o tem obszernie donosiliśmy, zjazd delegatów związków żydowskich ofiar wojennych.

— **ŚWIĘTO WYCHOWANIA FIZYCZNEGO POŁĄCZONE Z ZABAWĄ DLA DZIECI I KIERMASZEM** odbędzie się w niedzielę dnia 14, bm. o godzinie 3 popoł. na boisku „Makkabi“ staraniem Żyd. Towarzystwa Szkoły Ludowej i Średniej.

Niezwykły sukces poprzedniego Kiermaszu oraz wielce urozmaicony program stanowią gwarancje, że również jutrzejsza zabawa zgromadzi na boisku „Makkabi“ tłumy naszej młodzieży.

— **NOWY CMENTARZ ŻYDOWSKI.** Wczoraj odbyło się na nowym cmentarzu krakowskiej Gminy żydowskiej komisyjne dochodzenie w sprawie kanalizacji nowego cmentarza. Projekt kanalizacji został z drobnemi zmianami zatwierdzony. Roboty około nowego cmentarza postępują tak, że w lipcu będzie można oddać część cmentarza do użytku cmentarnego. Mur kamienny, oraz dom administracji i mieszkalny dla funkcjonarjuszy cmentarza są w zupełności wykończone, a dwie parcele są otoczone krawężnikami i chodniki na nich wykonane. Poświęcenia cmentarza dokona rabin gminy p. Kornitzer.

— **POTANIENIE WĘGLA.** Magistrat krakowski obniżył cenę węgla jaworznickiego o 30 gr. na 100 kg. Cena 1 ctm. węgla jaworznickiego w składach miejskich na Warszawskiem wynosi obecnie 2.10 zł. Węgiel rozwożony w workach plombowanych kosztuje 1.50 zł. za 50 kg z wniesieniem do mieszkania.

— **CENY NA TARGU WCZORAJSZYM** były następujące: Nabiał: 1 litr mleka zbieranego 20 do 25 gr, niezbieranego 30 do 35 gr, kwaśnego 20—25 gr, śmietany słodkiej 50—60 gr, kwaśnej 1.60—2 zł, 1 kg. masła 3—3.50 zł, sera 80 gr. do 1 zł., kopa jaj 6.50—7 zł, sztuka 11—12 gr, Drób: kura 4—6 zł, para kurcząt 3—6 zł, kaczka 3—4 zł, gęś 4—6 zł. Jarzyny: 1 kg ziemniaków 18—20 gr, buraków 20—25 gr, marchwi 30—35 gr, cebuli 50—60 gr, czosnku 4—5 zł, chrzanu 2.50—3.50 zł, szparagi 1.50 do 2.50 zł, kalafior sztuka 50 gr od 2 zł. Jagody: 1 litr poziomek 1.40—1.60 zł, agresu 30—35 gr, borówek 1—1.20 zł, 1 kg czereśni białych 1,20—1.40 zł, czerwonych 1.80—2.40 zł, truskawek 1.40—1.60 zł.

— **NOWE DORÓŻKI AUTOMOBILOWE.** Dziś, tj. w sobotę przyjeżdża do Krakowa 10 samochodów warszawskiej firmy, przeznaczonych do komunikacji ulicznej, jako dorożki. Samochody te są własnością prywatnego przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na dorożki automobilowe w naszem mieście. Wobec tego, iż cena jazdy temi dorożkami będzie niższa od obecnej auto-taksy w Krakowie, przeto i przedsiębiorcy krakowscy będą zmuszeni obniżyć ceny jazdy. Obecnie kursować będzie w Krakowie łącznie 30 dorożek automobilowych.

— **GZYMS SPADAJĄ NA PRZECHODNIÓW.** Wczoraj przedpołudniem na przechodzącą przez ul. Florjańską panią N. Beselową z Gniezna, zamieszkałą chwilowo w hotelu francuskim, spadł gzyms z kamienic, raniąc ją dotkliwie w głowę. Lekarz pogotowia po opatrzeniu nieszczęśliwej przewiózł ją do hotelu.

— **WSKUTEK WICHURY** ułamał się wczoraj na plantach konar drzewa, który zatarasował chodnik i tor tramwajowy u zbiegu ulic

Sławkowskiej i Pijarskiej. Straż pożarna usunęła przeszkkdę w komunikacji.

— WIELKA KRADZIEŻ MIESZKANIOWA. Dnia 11 bm. między godziną 19 a 23 wlamali się nieznani sprawcy do mieszkania Rubina Sochego podczas nieobecności domowników i skradli 3 futra, pościel, bieliznę i biżuterję wartości około 9000 zł.

— SPÓŁKA ZŁODZIEJSKA. Aresztowano Jana Golczaka (lat 23, zamieszkałego przy ul. Długiej l. 50 i Tadeusza Gargula (lat 22), zam. przy ul. Kurniki l. 6, którzy w czasie Zielonych Świąt włamali się do kiosku przy placu Słowiańskim i skradli większą ilość wyrobów tytoniowych, czekolady i cukierków. Skradzione papierosy sprzedawali kelnerom po restauracjach i kawiarniach. Część tytoniu zdołano ieszcze Gargulowi odebrać.

— PORZUCIŁ PŁACHTĘ. W 1-szym komisarjacie znajduje się płachta nieprzemakalna, którą porzucił jakiś osobnik na placu Szczepańskim, na widok zbliżającego się policyanta i zbiegł.

— KRADZIEŻE KIESZONKOWE. Andrzej Butkowski, zamieszkały przy ulicy Radziwiłłowskiej l. 9 zgłosił, że dnia 11 bm. podczas procesji w Rynku gł. skradziono mu z tylnej kieszeni spodni portfel z gotówką 160 zł., książeczką wojskową i legitymacją sportową.

Jan Bartecki, zamieszkały w Grodzisku Mazowieckim zgłosił, że dnia 11 bm. podczas jazdy tramwajem Nr. 1 zgubił lub też skradziono mu portfel z kwotą 50 zł. i dokumentami osob.

— UCIEKŁ Z DOMU. Józef Pajdak, pracownik kolejowy, zamieszkały w Bierzanowie zgłosił, że dnia 25 maja br. zbiegł mu z domu 12-letni syn Józef, uczeń IV klasy wydz. z powodu złej noty w szkole i ukrywa się w Krakowie.

—o—

— Z KRONIKI ŻAŁOBNEJ. Błp. Matylda Rudinowa zmarła onegdaj w Zuckmantel. Pogrzeb odbył się 9 bm. w Morawskiej Ostrawie.

—o—

— CHALUC MIZRACHI. W sobotę dn. 13 bm. o g. 8 wykład p. Markusa n. t. „Geneza chasydyzmu", w niedzielę 14 bm. o g. 6 zebranie członków. Upraszamy wszystkich członków o punktualne przybycie.

Z sali sądowej.

ROZPRAWA PO SZEŚCIU LATACH

Wczoraj odbyła się w krakowskim Sądzie okręgowym karnym rozprawa o zabójstwo, dokonane jeszcze w październiku 1919 roku w Prokocimie na osobie Władysława Kuźmy. Zajście miało miejsce po weselu, na które przybyło kilkunastu nieproszonych parobczaków z Woli Duchackiej. W trakcie sprzeczki między przybyszami a parobczakami z Prokocimia jeden z oskarżonych Karol Królas miał zadać Kuźmie pchnięcie nożem w plecy przebijając mu płuco i worek osierdziowy, a gdy ranny upadł na ziemię miał drugi oskarżony Karol Grzesiak uderzyć go kołem w głowę. Wskutek pęknięcia czaszki Kuźma wkrótce zmarł. Śledztwo w tej sprawie zostało w roku 1920 zaniechane z powodu niewykrycia sprawców, dopiero w 5 lat po fakcie jeden ze świadków zajścia Jan Szydlak obciążył obu oskarżonych. Wobec niewiarygodności zeznań tego świadka, który przed 5 laty złożył zupełnie inne zeznania, Trybunał dla braku dowodów winy wydał wyrok uwalniający Królasa i Grzesiaka. Przewodniczył sso. Drożdzikowski, wotowali sso. Jaworski i sso. Ursel, oskarżał prok. Dr Hubl, bronił adw. Dr Warenhaupt.

ŚMIERTELNE POBICIE

Równocześnie przed innym Trybunałem toczyła się rozprawa przeciw 8 parobkom z Żarek, oskarżonym o to, że dnia 14 lutego br. pobili ciężko Marcina Kosowskiego, wskutek czego pobity poniósł śmierć. Po przeprowadzonej rozprawie zapadł wyrok skazujący Jana Cygana na 10 miesięcy, Jana Kosowskiego, Franciszka Jasieczka i Franciszka Miziołka po 9 miesięcy, a Antoniego Bogacza na 6 miesięcy ciężkiego więzienia. Reszta oskarżonych została uwolniona.

Przewodniczył sso. Dr Münnich, wotowali sso. Dr Wysocki i sso. Klasa, oskarżał prok. Szwakopf, bronili adw. Dr Feldblum, adw. Dr Schwarzbart i adw. Dr Warenhaupt.

— JAKA JEST NAJTAŃSZA ZARZUTKA? Płaszcz gumowy dla pań i panów. Największy wybór poleca A. Bross, Kraków, ul. Florjańska l. 44. (Narożnik obok Bramy Florjańskiej). 1385

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

— „WIELE HAŁASU" Z L. SOLSKIM. Jeszcze tylko cztery dni występować będzie w teatrze im. J. Słowackiego znakomity gość tej sceny Ludwik Solski. Dzisiaj gra ostatnią rolę cyklu. Sędziego Dogberry w uroczej komedji Szekspira „Wiele hałasu o nic", nie granej w Krakowie od lat 20-tu. Wznowiona obecnie, otrzymuje nową wystawę projektu F. Krassowskiego, oraz najstaranniejszą obsadę. Muzykę skomponował K. Meyerhold. Układ sceniczny jest tego rodzaju, że komedja mimo licznych odsłon, nie przekroczy normalnego trwania spektaklu.

— DWA OSTATNIE WYSTĘPY IRENY SOLSKIEJ W BAGATELI. Irena Solska ukaże się na scenie Bagateli jeszcze tylko dwa razy, w sztuce Wildgansa „Miłość", a to dzisiaj w sobotę 13 bm. i w niedzielę 14 bm. o godz. 8 wieczorem. W niedzielę o godz. 4 pop. arcywesoła farsa francuska „Simona już jest taka".

Pod kierunkiem reżyserskim S. Tarskiego dobiegają końca próby z najbardziej sukcesowej sztuki repertuaru wiedeńskiego i budapeszteńskiego z bieżącego roku z „Antonji" Lengyela. Tytułową rolę odtwarza p. Lena Bruczowa.

— OPERETKA NOWOŚCI RAJSKA. Stałem powodzeniem nadzwyczajnem cieszy się atrakcyjna operetka Braunnego „Najpiękniejsza z kobiet", graną będzie ona w sobotę 13 i w niedzielę 14 bm. w doskonalej dotychczasowej obsadzie, poczem ustąpi miejsca najnowszej operetce Lehara „Książę Nancy", której premjera w najbliższych dniach. Praca nad przygotowaniem tej sensacyjnej premjery wre w całej pełni. Dziś w sobotę 13 bm. o 4 popoł. po cenach popularnych ciesząca się powodzeniem „Nocna ćma" w obsadzie premjerowej. Jutro w niedzielę 14 bm. o 4 popoł. „Dzidzi".

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Sobota: „Wiele hałasu o nic".
Niedziela: pop. „Zemsta"; wiecz. „Wiele hałasu o nic".

BAGATELA

Sobota: „Miłość".
Niedziela: pop. „Simona już jest taka"; wieczór „Miłość".

OPERETKA

Sobota: pop. „Nocna ćma"; wiecz. „Najpiękniejsza z kobiet".
Niedziela: pop. „Dzidzi"; wiecz. „Najpiękniejsza z kobiet".

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: „Gruby szef i cienki subjekt". Komedja w 7-miu aktach z Haroldem Lloydem w roli głównej.
WANDA: „Jego ostatni flirt". Dramat w 6-ciu aktach z Gunnarem Tolnaesem w roli gł.
UCIECHA: „Quo Vadis?" Obraz filmowy wg arcydzieła Henryka Sienkiewicza z Emilem Jannigsem w roli głównej. 2 serje w jednym programie.
NOWOŚCI: „Ślady na śniegu". Sensacyjny dramat erotyczny w 8-miu aktach.
SZTUKA: „Kobieta o czterech twarzach" (W mocy szatana użycia). Dramat w 7-miu aktach. Ponadto komedja: „Marzenie łysej głowy" oraz II-ga część „Z ptakami do Afryki bez paszportu".
REDUTA: „Cienie nocy". Sensacyjny dramat. W roli głównej Bon Hill. Ponadto „Kawaler Dworu Królowej Elżbiety". Sensacyjna historja dworska z Sarą Bernhardt w roli królowej Elżbiety.

Z ekranu.

HAROLD LLOYD I ZIGOTTO. (Kino-teatr „Warszawa").

Byłem onegdaj wzięty naprawdę „we dwa ognie". Starsza moja przyjaciółka o obciętych włosach koniecznie chciała oglądać erotyczny dramat "We dwa ognie" z Nitą Naldi i Bebe Daniels, a młodsza 10-letnia przyjaciółka ciska ła na „tę strojną damę" — obie są bardzo o mnie zazdrosne, a ja biedny jestem między dwoma ogniami — pioruny swego gniewu o świadczając mi stanowczo i ultimatywnie, że zrywa ze mną wszelkie stosunki, jeżeli nie pójdę z nią na Harolda Lloyda. Ustąpiłem przemocy i cichaczem znalazłem kompromisowe wyjście. O 5-tej złożyłem wizytę Haroldowi, a o 9 z miną niewiniątka podziwiałem walkę mię dzy bogatą ciocią, a ubogą siostrzenicą o serce chudo-pachołka literata.

Tak, tak, w kinie walczą bogate panie o rękę głodomora literata, a w rzeczywistości...

Ale doprawdy rację miała moja młoda 10-letnia przyjaciółka i jej 15-letni braciszek, bo Harold Lloyd jest nietylko siewcą wesołości, ale i bezpłatnym, zajmującym wychowawcą. Wielkiemu Cervantesowi napewno się nie śniło, że jego Don Kiszot taką przybierze postać, ale Harold Lloyd — ponoć miljonowy pan — nie wiele się troszczy o sławę największych literatów świata, byleby tylko mógł sobie swobodnie pohulać i dać folgę swym złotodajnym kaprysom. Jego Don Kiszot to nieśmiały, tchórzliwy młody człowiek, który pod wpływem rączki od parasola swej babci dokonywuje cudów waleczności, bierze do niewoli sam jeden opryszka, na którego poluje bezskutecznie całe miasto, wrzuca swego rywala do studni i unosi swoją przyszłą żonę, dając z nią mimowolnego nurka do wody. Ale bajeczne ma przytem kawały tak rozbrajająco-proste, tak bezwzględnie śmieszne, tak zaraźliwie komiczne, że nawet chudy literat, na którego niestety żadna bogata nie poluje niewiasta, musi się śmiać. Oto babcia w braku pasty smaruje mu buciki gęsim smalcem. Harold Lloyd składa wizytę w takich butasach. Zapach szmalcu ściąga naprzód jednego kota, a potem całą falangę kotów, które oblizywują jego buciki. Albo ten pomysł z tubkami naftaliny które Lloyd podrzuca do bomboniery, a potem musi połykać zamiast czekoladki porcję naftaliny. Albo ta gonitwa za opryszkiem. Albo — pocóż wymieniać pojedyncze szczegóły, skoro całość podminowana jest śmiechem, przeładowana humorem, naelektryzowana jest wesołością bez miary i granic.

Ale i jego rywal Zigotto (Larry Semen) występujący w dwuaktowej farsie zadręcza widza ciągłymi atakami śmiechu. Ten pomysł sera poruszającego się na stole, bo w nim białe myszki znalazły swe schronienie jest jedyny w swoim rodzaju. Podczas wyświetlania tego obrazu starsze i leciwe damy tak odważne w stosunku do swych mężów, wskakiwały na fotele wśród nieludzkiego i iście kobiecego pisku.

Jednem słowem „Warszawa" uraczyła nas śmiechem pierwszej klasy. Moassi.

Z kraju.

POŻYCZKA MAGISTRATU WARSZAWSKIEGO NA BUDOWĘ ŻYD. DOMU AKADEMICKIEGO. Magistrat warszawski uchwalił dać pożyczkę 30,000 zł. na Dom Starców i 100.000 zł. „A. A. J." na I. Żyd. Dom Akademicki.

UCZTA WESELNA NA DWORZE CADYKA Z GÓRY KALWARJI. We wtorek wieczna dworze cadyka w Górze Kalwarji odbył się ślub jego wnuczki. Wobec tego we wtorek rano o godzinie 9 rano wyruszył z Warszawy do Góry Kalwarji specjalny pociąg z nowożeńcami, ich rodzicami, krewnymi i kilkuset gośćmi. Pociąg był oblężony przez tysiące zwolenników cadyków. Pociąg ruszył przy akompaniamencie orkiestry, która jechała w jednym z wagonów, by przygrywać na ślubie. Wogóle wszystkie pociągi z Warszawy do Góry Kalwarji były wtedy przepełnione gośćmi na ten oryginalny ślub.

Przegląd gospodarczy

HANDEL

WIELKIE OPERACJE HANDLOWE Z SOWIETAMI. Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach przybywa do Warszawy z Moskwy fachowa komisja zakupów, która ma za zadanie zbadanie i zatwierdzenie zakupowanej przez Misję handlową ZSSR partji manufaktury łódzkiej. Sowiety stawiają następujące warunki płatności: 25 procent gotówką, 75 procent wekslami z terminem przeciętnym 7 i pół miesięcznym. Zaznaczyć należy, że fabrykanci łódzcy mają zabezpieczone dyskonto weksli Sowieckiej Misji Handlowej w Banku Polskim na 5.5 procent w stosunku rocznym. Tym razem chodzi o wielkie zakupy towarów bawełnianych, przyczem wełniane stanowić mają

9-go bm. przybyć miała do Warszawy de- wczoraj 9 bm. przybyć miała do Warszawy delegacja przemysłowców łódzkich, która jak słychać dąży do powiększenia obliga rządu w stosunku do żyra przemysłowców na dyskontowanych w Banku Polskim wekslach sowieckich.

SOWIETY ZAKUPUJĄ W POLSCE MANUFAKTURY ZA 15 MILJONÓW ZŁOTYCH. W związku z odbywającemi się pertraktacjami w Łodzi przez misję handlową ZSSR. dowiadujemy się że pertraktacje w dniu wczorajszym nie dały jeszcze konkretnego wyniku Ogólna wartość zakupów wynosi przeszło 15 miljonów złotych. Czesi konkurują z Łodzią i zaproponowali misji sowieckiej lepsze warunki: kredyt 8 miesięczny i przyjmują 25 proc. gotówką, 75 proc. wekslami. „Wniesztorg“ ofiaruje tytułem pokrycia wyłącznie własne akcepty (bez gwarancji banków zagranicznych, jak zeszłym rokiem) na 9—12 miesięcy. Najprawdopodobniej rokowania dadzą jednak wyniki pomyślne tembardziej, że Bank Polski ma podobno zdyskontować cały ofiarowany przez „Wniesztorg“ tytułem pokrycia portfel, poza kontyngentem kredytowym i na dogodnych warunkach. W tym wypadku „Wniesztorg“ poniósłby nadto koszty dyskonta.

PRZEMYSŁ

ZAMÓWIENIA TURECKIE DLA NIEMIEC. Niemieckim firmom metalurgicznym udało się uzyskać w Turcji zamówienia na budowę olbrzymich warsztatów kolejowych, leżących na linji Konstantynopol-Angora, zniszczonych przez wojska greckie oraz na budowę linji kolejowych długości 500—1000 klm. Niemieckie koncerny metalowe dążą do ogarnięcia wszelkich nowych robót kolejowych w Turcji planowanych obecnie. Godnem jest uwagi, że niemiecki przemysł pobił na rynku tureckim konkurencję angielską, amerykańską i francuską i belgijską niskiemi cenami, dogodnością warunków kredytowemi oraz krótkiemi terminami wykonania robót.

WPROWADZENIE MIAR METRYCZNYCH W ZSSR. Dnia 26 maja br. Sowiecki komisarjat Ludowy Pracy i Ochrony ogłosił rozporządzenie o obowiązkowym wprowadzeniu międzynarodowego systemu metrycznego we wszelkich dziedzinach życia państwowego i gospodarczego.

Rozporządzenie to obowiązuje od dnia ogłoszenia.

Z GIEŁDY.

Akcye bankowe, handlowe i przem.;

	Transakcye	
	12 VI.	**10 VI.**
Polski Bank Przem. I-VIII	0·24	—
Bank Hipoteczny	—	—
Bank Małopolski	0·31	—
Ziemski Bank Kredyt.	—	—
Powszechny Bank Kred.	—	—
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	7·00	—
Polskie Tow. Handl.	—	—
Handl. Sp. akc. „Impex“	—	—
„Pharma“Mag. Jawornicki“	—	—
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	—
„Polski Glob“	—	—
Żegluga Polska	—	—
Zieleniewski I—IV	9·90 - 10·00	10·00
H. Cegielski, Poznań	19·00	—
Parowozy I—V.	—	—
„Autemotor“ fabr. samoch.	—	—
„Lemiesz“ fabr. masz. roln.	—	—
Jędrzejowskie Zakł. G. H.	—	—
„Trzebinia“ żel.	0·34	—
Zakłady amunic. „Pocisk“	—	—
„Górka“ fabryka cementu	12·75	10·25
Sierszańskie Zak. Gór. S. A.	—	—
„Tepege“ Tow. dla prz. gór.	1·60	—
Polska Nafta	0·23	—
„Okucie“ Naft. Sp. akc.	—	—
„Oikos“ T. A.	—	—
„Strug“ Przem. drzewny I.	—	—
„Pezet“ Powsz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	—	—
Fabr. przet. tł. w Trzebini	—	—
„Azot“ I—IV.	—	—
„Agrochemia“	—	—
„Krakus“ Przemysł spiryt.	0·55	0·55
Fabr. cukru w Chodorowie	3·15 - 3·25	—
Cukrownia Chybie I.	4·00—4·10	4·00
L. Piasecki	—	—
Fabr. porcel. w Ćmielowie	0·35	—
Kopalnie w Sierszy I-IV	—	—
Papiernia Niemejowski	—	—
Tow. W. br. nasy w Myslen.	—	—

Ruch przeciw cudzoziemcom w Chinach rośnie

Londyn, 12. 6 PAT. Wolff. Daily Mail donosi z Szanghaju, że sytuacja jest bardzo poważna. Chińska opinja publiczna popiera ruch rewolucyjny, domagając się zniesienia koncesji udzielonych cudzoziemcom. Na zgromadzeniu Chińczyków, w którem wzięło udział przeszło 20 tys. ludzi powzięto rezolucję wzywającą do dalszego kontynuowania strejku i bojkotowania towarów angielskich i japońskich .

Szanghaj, 12. 6 PAT. Reuter. Przeszło 1000 żołnierzy Mandszu opuściło Nankin, aby udać się do Szanghaju celem utrzymania porządku w okolicach koncesyjnych. Sytuacja we francuskim obszarze koncesyjnym znacznie się poprawiła. Mieszany trybunał sądowy zwolnił warunkowo 17 Chińczyków, którzy byli aresztowani za szerzenie niepokoju.

Hankan, 12. 6 PAT. Reuter. W czasie rozruchów zaatakowali rewolucjoniści chińscy arsenał ochotników angielskich. W czasie walki zostało zabitych 8 Chińczyków i wielu jest rannych.

Nowy Jork, 12. 6 PAT. Jeden z przywódców mieszkańców Juinan nazwiskiem Jang Ming oświadczył w Kantonie przedstawicielowi Associated Press, że Rosja obiecała mu pod pewnymi warunkami 10 miljonów dolarów i 60.000 karabinów. Jakie to miały być warunki Jang Hsu Ming nie podaje, powiedział on tylko, że propozycje te odrzucił.

Wykrycie rozgałęzionego spisku w Grecji

Londyn, 16. 6 PAT. Tel. Comp. donosi z Aten, że w Grecji zanosi się na poważne wypadki. Rząd wpadł na trop bardzo rozgałęzionego spisku w Atenach, który uknuli niezadowoleni wyżsi oficerowie. Ministerstwo marynarki i ministerstwo spraw wewnętrznych otoczone jest silnemi oddziałami wojska. Także i w okolicach Aten skonsygnowano oddziały wojskowe. Powstańcy zamierzali utworzyć rząd złożony z 5 członków.

Ateny, 12. 6 PAT. Z powodu dymisji ministra spraw wewnętrznych Condilisa powstał ruch wśród oficerów armji i marynarki przeciw parlamentarnej koalicji rządowej. Na zebraniu oficerów postanowiono wysłać delegację do prezydenta rzeczypospolitej aby mu przedstawić życzenia armji i floty. Sądzą, że Michalokopulos otrzyma znów misję utworzenia gabinetu.

Kanada zmierza do okupacji bieguna

Londyn, 12. 6 PAT. Z Ottawy donoszą, że sekretarz stanu dla spraw wewnętrznych oświadczył. że rząd Kanady zamierza niebawem wysłać ekspedycję do krajów podbiegunowych celem oficjalnego zajęcia tych terytorjów w imię rządu kanadyjskiego.

Żółta księga

Narady Brianda w Paryżu

Paryż, 12. 6 PAT. Briand po swem powrocie z Genewy odbył konferencję ze współpracownikami ministerjalnymi poczem został ustalony definitywnie tekst odpowiedzi francuskiej na niemiecką propozycję w sprawie paktu bezpieczeństwa. Tekst ten został zakomunikowany gabinetom w Rzymie i w Brukseli. Po nadejściu z tych stolic odpowiedzi, wyrażającej zgodę nota bezzwłocznie będzie wręczona niemieckiemu ambasadorowi. Po wręczeniu tej odpowiedzi francuskiej będzie ona ogłoszona wraz z memorjałem niemieckim. Rząd francuski zamierza ogłosić księgę żółtą, która mieścić będzie wszelkie dokumenty dyplomatyczne, dotyczące rokowań w sprawie paktu bezpieczeństwa. W piątek przedstawi Briand na komisji zagranicznej Izby wyniki swej podróży do Genewy.

Giełda warszawska z dnia 12 b. m. (PAT. Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. trranz. 5·17 bony złote —— pożyczka złota 71·50 milionówka —— pożyczka dolarowa 65·1/2

Czeki: Belgia tranz. 24·61, Holandya tranz. 208·30 Londyn tran. 2518, Nowy Jork tranz. 517·— Paryż tranz. 2514, Praga tranz. 15·38, Szwajcarya tranz. 100·70, Wiedeń tranz. 73·60, Włochy tranz. 20·55.

Giełda warszawska z dnia 12 b. m. (PAT.) **Akcye.** Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków 0·27, Bank Przemysłowy Lwów 0·28, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 7·50 Puls 0·46, Wild 2·10, Cukier Warszawa 2·30, Cegielski 0·39, Ursus 1·15, Parowozy 0·54, Zawiercie 11·25 Żegluga 6·24, Polska nafta 0·20, Siła i Swiatło 0·25 Chmielów 0·40, Strachowice 1·63, Pocisk 1·26, Zieleniewski 9·75, Żyrardów 7·45, Chodoów 335.

Giełda wiedeńska z dnia 12 b. m. (PAT.) **Dewizy.** Amsterdam 28510, Zagrzeb i Belgrad 1233 Berlin 16878, Bruksela 3369, Budapeszt 9955, Bukareszt 328, Chrystania 11940, Kopenhaga 13300, Londyn 3443, Madryt 10850, Medyolan 2801, Nowy Jork 7093, Paryż 3427 Praga 2102, Sofia 515, Sztokholm 18960, Warszawa 13610—13660, Zurych 13775, Dolary 70·610, Belgijskie —— bułgarskie ——, duńskie 13200 marki niemieckie 16820, angielskie 3442, francuskie 3415, holenderskie 28400, włoskie 2665, jugosłowiańskie 1227, norweskie —— polskie 13565, rumuńskie ——, szwedzkie —— szwajcarskie 13750 hiszpańskie ——, czeskie 2099, węgierskie 9972, tureckie ——,

Papiery lokacyjne. Austr. renta kor. 2·3, renta lutowa 2·5, losy tureckie 429·—, Bodenkredit 294·— austr. zakł. kred. 126·, koleje austr. 362·.

Akcye: Zieleniewski 136, Silesja 65 Fanto 162, Gal. Karpaty 120, Galicya .70, Siersza 31·2, Bank Małopolski 4·7, Bank hipot. 6·4, Tepege 15·

* * *

Zurych, 12. 6 PAT. Paryż 24.95, Wiedeń 72.62, Sztokholm 138.95, Oslo 87, Kopenhaga 97 i jedna czwarta, Sofja 377 i pół. Praga 15.27 i pół, Warszawa 99, Budapeszt 0.72 i pół. Białogród 8.85, Ateny 860, Konstantynopol 276, Bukareszt 240, Helsingfors 12.97, Buenos Aires 206. Tendencja spokojna.

ZE ŚWIATA.

Czerwony śmiech.

Cenzura sowiecka

Anegdoty historyczne o cenzurze carskiej zawierały, zdawałoby się, wszystko, co w tej dziedzinie głupota i złośliwość mogą wymyśleć. Okazuje się jednak, że i cenzurze sowieckiej nie brak tych cech. Oto parę przykładów z dziedziny cenzury teatralnej:

W teatrze Aleksandryjskim w Petersburgu grano któregoś dnia program satyryczny. Clou wieczoru stanowiła „Imitacja Izadory Duncan“. Młody utalentowany baletmistrz sam „pokazywał“ jak znakomita bosonóżka, znajdująca się jak wiadomo, na służbie sowietów, tańczy „Międzynarodówkę“. Sala była zachwycona i żądała bisu. Imitator już zdecydował się na powtórzenie numeru, kiedy z dawnej loży wielko-książęcej, a obecnie „czerezwyczajki“, rozległ się krzyk: „Dosyć! Nie pozwalam bisować!“ Spuszczono kurtynę. Zarządzający teatrem p. Ekslarowicz został wezwany do komendanta miasta i otrzymał srogą reprymendę.

W jednym z teatrzyków petersburskich grano sketch, będący przeróbką ze znanej ballady Puszkina „Topielec“. Na scenie była chata sowiecka z portretami Lenina i Trockiego. Wbiegają dzieci i mówią do ojca: „Towarzyszu tato, nasze sieci wyciągnęły towarzysza trupa“. Włościanin odpowiada: „Rewtrybunał przybędzie :nie dam sobie z nim rady“. Cenzor obecny na przedstawieniu kazał wykreślić słowa „towarzyszu“ i „rewtrybunał“, sketch stracił całą wartość aktualną, więc go zdjęto z repertuaru.

W Kursku inscenizowano „Sąd nad ojcem Sergjuszem“. Władza kazała, aby na scenie był sowiecki sąd ludowy, a nie sąd z czasów Mikołaja I, chociaż rzecz, jak wiadomo, działa się w tym właśnie okresie.

Jeden z cenzorów petersburskich zmienił tytuł książki „Kurs petrografji“ na „Kurs leningrafji“, motywując tem, że Petrograd nazywa się teraz Leningrad.

We wspomnieniach śp. Zygmunta Librowicza cenzor wykreślił zdanie: „Wolff nie uznawał zdolności handlowych Marksa“, ponieważ uważał to za obrazę autora „Kapitału“, podczas kiedy autor pisał o dwóch znanych wydawnictwach rosyjskich.

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

PRZEDSTAWICIEL AGUDY DR. S. EHRMAN udał się do Palestyny. Ma on kierować pracami wstępnemi, związanemi z programem kolonizacyjnym „Agudy“.

PRZEWODNIK HANDLOWY.

Artykuły gospod.

Urządzenia kuchenne, domowe i różne nowości

A. SATTLER
GERTRUDY 24.
Tel. 4162. Tel. 4162.

Plisownia

Plisowanie, gufrowanie, mereżkowanie, endlowanie i obciąganie guzików oraz hafty ręczne wykonuje po cenach konkurencyjnych — Dla prowincyi plisowanie na poczekaniu.
FRIEDMAN
Kraków Starowiślna 44, I p.
Uwaga na adres!

FORTEPIANY PIANINA FISHARMONIE

Skład
HELENA SMOLARSKA
Kraków
Szewska 9. Tel. 4365
Sprzedaż na raty do 10 miesięcy.
Wybór olbrzymi

Lustra

szyby szlifowane, ramy do obrazów poleca najtaniej **S. Klipstein,** Kraków, ul. Dietlowska L. 87

Szkło

Pierwsza małop. fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

Spedycya

Cracovia Sp. transportowa Biuro spedycyjne ul. Grodzka 60. Tel. 4078.

Metale

S. Sattler, Kraków
Stradom 18.
Wyroby metalowe, stalowe emal., nożownicze. Artykuły dla gosp. domowego

Zabawki

Bi-Ba-Bo
Kraków
ul. Krakowska 14
Zródło najoryginal. i najtańszych zabawek.

Przybory biurowe

„**Typollere**“ patent., jedyny, niezawodny i niezbędny środek do czyszczenia czcionek maszyn do pisania i pieczątek Próbna szt. zł 3.
„**Typolus**“ patent. chwytacz pyłu, uniemożliwiający zanieczyszczenie maszyny odpadkami przy radyrowaniu. Próbna szt. zł 3.
„**Typo-Clipp**“ umożliwiający wprowadzenie większej ilości kopii do maszyn równomiernie. Próbna szt zł 1.25 (patent).
„**Pick-Pock**“ mała kieszonkowa kasa kontrolna, niezbędna dla każdego (patent). Próbna sztuka wraz z rulonem bloków zł 5.
Próbne sztuki wysyła się za nadesłaniem kwoty czekiem PKO. 400.276.
Wyłączny zastępca na Polskę
Maksymilian Müntz
Kraków, Bonerowska 11. Tel. 3125
Odsprzedawcy poszukiwani.

Drobne ogłoszenia

Krakowianin lat 33, (Żyd), wł... ścieciel przeds... biorstwa oraz urządzonego m... szkania, dobrze sytuowany, p... szukuje w celu matrymonialny... panny intel., przystojnej i g... spodarnej. Posag wymagany. Pośrednictwo krewnych mi... widziane. Pisemne zgłoszenia pod „R. 80“, Kraków, skrytka pocztowa 105

Poszukuje się młodszej osoby
do towarzystwa star... pani, któraby się zaj... gospodarstwem i kuchn... Zgłoszenia osobiste do fi... FRIST, ul. Florjańska ...

DANCINGI DOMOWE
urządza światowej marki
GRAMOFON „His masters voice“
„GŁOS SWEGO PANA“

Gramofon ten najnowszej konstrukcyi (system R A D I O z podkładką mikrofonową) uznany przez pierwszorzędnych znawców całego świata za najlepszy.
Wzorowa reprodukcya bez szmerów.
Wielki wybór płyt, również żydowskich i hebrajskich kantorów: ROZENBLATTA. KWARTINA. SIROTY.

THE GRAMOPHONE Co, Limited, LONDON.
Jeneralny reprezentant na Polskę:
JÓZEF WEKSLER
Kraków, Florjańska 25. **Lwów,** Sykstuska 2.

Pierwszorzędne przedsiębiorstwo dla przemysłu młynarskiego
W NOWORUMUNJI
produkujące mąkę znanej w Polsce od lat dziesiątków marki, poszukuje **ZASTĘPCÓW REJONOWYCH** na Śląsk, Zachodnią i Wschodnią Małopolskę oraz Zagłębie naftowe. — Wieloletni fachowcy, mogący złożyć odpowiednie zabezpieczenie i posiadający rozległe stosunki zwłaszcza w poważnych konsumentach i u większych piekarzy zechcą łask. przesłać wyczerpujące oferty na adres: Rudolf Mosse, Wien I., Seilerstätte 2 pod „Serious Busines 7183“

KOPERTY kupieckie, **pieniężne z papieru płóciennego,** urzędowe w wielkim wyborze.
TOREBKI aptekarskie, drogueryjne, cukiernicze, na nasiona, płatnicze dla fabryk i kopalń, ewent. z drukiem
TORBY kupieckie od 1/8—10 kg. z papieru „Superior“ z drukiem lub bez druku

poleca
FABRYKA KOPERT I TOREBEK
Dr. B. KUŚNIERZ
Kraków-Dębniki, Pułaskiego 6
Telefon Nr. 4546.

Wykonuje wszelkie zamówienia, połączone z przeróbką papieru, oraz przyjmuje prace do wycinania (sztancowania) papieru i kartonów.

SKLEPOM BŁAWATNYM i SPOŻYWCZYM
poleca się:
jako fabryczny względnie hurtowny skład:
zefirów bieliźnianych, oksfordów, surówek, firanek, bielizny itp.
wszelkich artykułów spożywczych codziennego zapotrzebowania itp.
„APROWIZACJA MIAST“
w Krakowie, Rynek gł. L. 34. — Tel. 1547.
Dogodne warunki kredytowe!

Zdolna bieliźniarka, poszukuje zajęcia w domach prywatnych. Zgłoszenia pod „Bieliźniarka“ do Ad. N. Dz. 489

Do pielęgnowania
chorych i położnic w miejscu, jak i w okolicach, polecają się dobrze wyszkolone Siostry pielęgniarki.
1298 **Zakład Sióstr**
Kraków-Podgórze, ul. Józefińska 29, I. p.
Telefon Nr. 2044. Rok założenia 1910.

WÓZKI DZIECIĘCE
na dogodnych spłatach ratalnych
poleca
I. Botwin, Kraków, Florjańska 30.

M. GRUNBERG, parowa fabryka stolarska
Kraków, ul. Tatarska L. 3. Tel. 1515.
1381 ma do sprzedania
trociny i drzewo opałowe
w większych ilościach po cenach niskich.

Wdowiec
59 lat, średniozamożny, z pierwszorzędnej rodziny kra... inteligentny, religijny, były właściciel składu hurto... nego, który mógłby ewent. dalej prowadzić, ożeni ... z panną lub wdową z dobrego domu Wymagane m... szkanie w Krakowie lub na prowincji. Nieanonim... zgłoszenia pod „Podobne zalety“ do Adm. N. Dzienn...

Kasyno w Soppotach
otwarte przez cały rok
Rouletta-Baccara
Gra odbywa się na guldeny gdańskie (25 guldenów = 1 funtowi angielskiemu)
Informacje o podróży w Warszawie. Telefon 157-31
i za pośrednictwem biura podróży
Kasyno w Soppotach
Wolne miasto Gdańsk
Końcem lipca i w sierpniu cykl oper Wagnerowskich na scenie w lesie soppotskim.

KLAWIOL
niszczy **ODCISKI I BRODAWKI** bezpowrotnie
Wyrob. Lab. Chem. Farm. Ap. Kowalski

SPOLNIKA
siły zdolnej, współpracującej z kapitałem ok. 8000 dolarów do dobrze prosperującego interesu z powodu stosunków familijnych, poszukuje się. Zgłosz. pod „Dyskrecya“ do Ad. N. Dz.

Jeden z posiadaczy samochodu
CITROËN pisze
...przejechałem 61.367 km bez rozbierania motoru...
na składzie:
AUSTRO-DAIMLER S. A., Kraków, Gertrudy 2.

Znany ze swej pierwszorzędnej jakości
MIÓD
odznaczony medalem na wystawie paryskiej w r. 1908
poleca:
Fabryka „Pasieka“
właśc.: **Maurycy Amster**
Kraków, Mazowiecka 43. Tel. 3491

Nerwowi, neurastenicy
którzy cierpią na drażliwość, słabość woli, brak en... gii, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, przesadzoną wrażliwość nerwów, siedzienie..., nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłatnie bro... szurę Dra Weisego „Cierpienia nerwów“.
Dr. Gebhard & Co, Gdańsk, Am Leegen Tor 1...

Pierwszorzędnego fachowca
dla wyrobu wina sztucznego, poszukuję. Zgłosz. pisemne B. Bloch, Gertrudy 23 pod „Wino“.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Dr. Ign. Schwarzbart. Red. odp. Dawid Laser. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7